

DHOMA E POSAÇME E GJYKATËS SUPREME TË KOSOVËS PËR ÇËSHTJE QË LIDHEN ME AGJENCINË KOSOVARE TË PRIVATIZIMIT	SPECIAL CHAMBER OF THE SUPREME COURT OF KOSOVO ON PRIVATIZATION AGENCY OF KOSOVO RELATED MATTERS	POSEBNA KOMORA VRHOVNOG SUDA KOSOVA ZA PITANJA KOJA SE ODNOSE NA KOSOVSKU AGENCIJU ZA PRIVATIZACIJU
--	---	--

29. novembar 2012. godine

SCA-09-0042

DP „XX“, XX

koje zastupaju

Kosovska poverenička agencija, Kancelarija za pravne poslove, TSS, Priština

Kosovska agencija za privatizaciju, Ilir Konushevci 8, Priština

podnosilac žalbe

protiv

A.A., XX

kojeg zastupa advokat XX

tužilaca

Prvo veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju sastavljeno od sudije Alfreda Grafa von Keyserlingka, predsednika veća, sudije Shkelzena Sylaja i sudije Ćerima Fazliji, nakon većanja održanog dana 29 novembra 2012. godine, donosi sledeću

R E Š E N J E

Odbacuje se kao neprihvatljiva žalba na presudu C.br.801/04 Opštinskog suda u Prištini.

Činjenično stanje i istorijat postupka

Dana 21. maja 2004. godine tužilac je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prištini („Opštinski sud“) radi utvrđenja da je on vlasnik poslovnog prostora (koji se nalazi u Prištini, tržni centar „Dardania“, br. 53) na osnovu kupoprodajnog ugovora kojeg je zaključio s tuženim DP-em u 2001. godini. Tužilac tvrdi da je tuženom isplatio kupoprodajnu cenu u celosti i da je stupio u posed imovine; međutim, nije mogao da overi ugovor pred Opštinskim sudom zbog toga što mu tuženi nije dostavio potrebne dokumente kako je predviđeno ugovorom.

Dana 4. avgusta 2005. godine Opštinski sud doneo je presudu kojom je usvojio tužbeni zahtev kao osnovan (C.br.801/04). U postupku pred Opštinskim sudom u Prištini Kosovskoj povereničkoj agenciji (KPA) nije bila dostavljena tužba, niti je bila pozvana na raspravu, niti je KPA dostavljena presuda. Na raspravi na kojoj je tuženog zastupao direktor tuženog E.D. obe stranke odrekle su se prava na žalbu, te je sud proglasio presudu konačnom.

Dana 21. avgusta 2009. godine KPA je u ime tuženog izjavila Posebnoj komori žalbu na četiri presude Opštinskog suda, C.br.801/04, C.br.802/04, C.br.811/04 i C.br.812/04, prvobitno upisane pod SCA-09-0042. Nakon toga, predmet je razdvojen kako sledi: SCA-09-0042 žalba na C.br.801/04, SCA-09-0078 žalba na C.br.802/04, SCA-09-0079 žalba na C.br.811/04, SCA-09-0080 žalba na C.br.812/04.

KPA zahteva da se presuda ukine zbog toga što je stvar u prvenstvenoj nadležnosti Posebne komore na osnovu člana 4.1(d) Uredbe UNMIK-a br. 2002/13 o Posebnoj komori. KPA tvrdi da Posebna komora nije ustupila predmet Opštinskom sudu, te stoga Opštinski sud nije bio nadležan za odlučivanje u predmetu. KPA navodi da je Opštinski sud trebalo da se oglasi nenadležnim i da je trebalo da ustupi predmet Posebnoj komori (na osnovu članova 17 i 18 Zakona o parničnom postupku).

U podnesku od 14. juna 2012. godine Kosovska agencija za privatizaciju (KAP) u ime tuženog izjavila je da ožalbena presuda treba da bude poništena zbog nenadležnosti suda, kako je tvrdila KPA. KAP dalje tvrdi da je presuda Opštinskog suda neosnovana zato što se tom presudom krši član 6 Uredbe UNMIK-a br. 1999/1 i član 9 Zakona o prometu nepokretnosti kad je reč o otuđenju imovine DP-a.

Dana 26. juna 2012. godine tužilac je naveo da su argumenti koje je iznela KPA protiv presude Opštinskog suda neosnovani. Prema njegovom mišljenju, kupoprodajni ugovor između stranaka je valjan zbog toga što je zaključen dana 26. februara 2001. godine, što je pre stupanja na snagu Uredbe UNMIK-a br. 2002/12 o osnivanju KPA. Tužilac tvrdi da u vreme postupka nije znao da je spor u nadležnosti Posebne komore.

Nalogom veća od 8. avgusta 2012. godine od KPA i KAP zahtevano je da imenuju advokata koji je član advokatskog udruženja ili advokatske komore koji će je zastupati pred Posebnom komorom.

Kad je reč o opširnijim navodima stranaka, pozivamo se na spis predmeta i izjave stranaka date na raspravi.

Obrazloženje

Žalba je morala da bude odbačena kao neprihvatljiva.

Podnosilac žalbe nije bio pravilno zastupan na raspravi od 30. avgusta 2012. godine.

Zastupanje podnosioca žalbe od strane KAP

KAP nije valjano zastupala podnosioca žalbe zbog toga što samu KAP nije zastupao advokat.

Svaku stranku, izuzev fizičkih lica, pred Posebnom komorom mora da zastupa advokat (član 24 Aneksa ZPK-a br. 04/L-033). To važi i za DP koja zastupa KAP. Formulacija te odredbe ne sadrži nikakvu naznaku zašto ne bi trebalo da se primenjuje. Čl. 73, 74, 85 i 86 Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 03/L-006, ZPP), kojim se uređuje ko može da bude stranka, koje radnje stranka može da preduzme i ko može da zastupa stranku dopuštaju da stranke i zastupnici koji nisu registrovani advokati postupaju pred sudom, ali u odnosu na te odredbe čl. 24 Aneksa ZPK-a je *lex posterior* i *lex specialis*, koji ima primat nad odredbama ZPP-a. Zakonodavac je doneo čl. 24 Aneksa ZPK-a kad je ZPP već postojao i članom 24 Aneksa ZPK-a uređio je poseban postupak pred posebnim sudom, koji se razlikuje od drugih sudova na Kosovu. Čl. 24 Aneksa ZPK-a ima primat i nad čl. 29 Zakona o KAP (br. 04/L-034, ZKAP) zbog toga što je donet kasnije i zbog toga što uređuje ne zastupanje uopšte, kako to čini Zakon o KAP, već posebno uređuje zastupanje pred PKVS. To važi i za čl. 29.2 Zakona o KAP, kojim se uređuje da Agencija „ima pravo“ da potražuje bilo koje pravo za jedno

preduzeće pred nadležnim sudom u ime dotičnog preduzeća. I nad tom odredbom primat ima kasnije doneta posebna odredba čl. 24 Aneksa ZPK-a.

Zakonskom odredbom da fizičkim licima nije neophodan advokat ali je svima drugima advokat neophodan ne krši se čl. 73 i 74 ZPP-a. To nije moguće zbog toga što čl. 73 i 74 nisu primenjivi. Čl. 24 ZPK-a ima primat nad njima.

Uslov zastupanja od strane advokata ne predstavlja povredu ustavnog prava jednakosti pred zakonom. Može da ostane otvoreno da li KAP kao „javno telo“ (čl. 1.1 ZKAP-a) može da traži osnovno pravo jednakosti, koje je istorijski i u svom ustavnom kontekstu pravo fizičkih lica i privatnih pravnih lica protiv države, a ne pravo državnog organa protiv države. Tuženi ima pravo da se prema njemu postupa jednako, ali ustavna jednakost ne znači da se prema svakom postupa jednako bez obzira na to da li je reč o razumnim i nediskriminatorским aspektima razlikovanja. Nije ni nerazumno ni diskriminatorски privilegovati fizička lica pred sudom u odnosu na pravna lica (ili javni državni organ). Često, ako ne i redovno, fizička lica nemaju finansijska sredstva da priušte advokata. To je prema ustavnim aspektima dovoljan razlog za njihovu privilegiju da se pojave pred PKVS bez advokata.

Shodno tome, može se tvrditi da tuženog, kao svakog drugog izuzev fizičkih lica, pred Posebnom komorom mora da zastupa advokat koji je član advokatskog udruženja ili advokatske komore; zastupanje KAP koja se pojavila bez registrovanog advokata nije valjano.

Zastupanje podnosioca žalbe od strane KPA

KPA nije valjano zastupala tuženog zbog toga što KPA više nema pravo ni mandat da zastupa DP sa Kosova.

Zakon Kosova

Član 1 Zakona o KAP (br. 03/L-067, koji je izmenjen i dopunjen zakonom br. 04/L-034) glasi:

Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu "Agencija") ustanovljena je kao jedno nezavisno javno telo koje je dužno da obavlja svoje funkcije i odgovornosti potpuno samostalno. Agencija ima svojstvo pravnog lica i posebno mogućnost da sklapa ugovore, stiče, drži i raspolaže sa imovinom i ima sva pretpostavljena ovlašćenja za potpuno obavljanje zadataka i ovlašćenja koja su joj u vezi s tim dodeljena ovim zakonom; kao i da u njeno ime tuži i bude tužena. Agencija je uspostavljena kao naslednik Kosovske povereničke agencije koja je regulisana prema UNMIK-ovoj Uredbi 2002/12 "O uspostavljanju Kosovske povereničke agencije", sa izmenama i dopunama, i svom imovinom i obavezama koji će kasnije postati imovina i odgovornost Agencije. [sic]

Ovo pitanje pojašnjeno je članom 31 Zakona o KAP, koji glasi:

31.1 Ovaj zakon zameniće bilo koju odredbu primenjivog zakona koja nije u skladu sa njim.

31.2 Uredba UNMIK-a 2002/12, sa svojim izmenama i dopunama, prestaće da proizvodi pravno dejstvo danom stupanja na snagu ovog zakona.

31.3 Agencija preuzima sve obaveze koje je ona ili njen prethodnik prouzrokovao prema Uredbi UNMIK-a 2002/12, sa izmenama i dopunama. Odbor i rukovodstvo Agencije izvršiće sve odgovornosti svakog prethodnog Odbora ili rukovodstva koji je imenovan prema Uredbi UNMIK-a 2002/12, sa izmenama i dopunama.

Zakon o KAP kojim se Kosovska poverenička agencija (KPA) zamenjuje Kosovskom agencijom za privatizaciju (KAP) je važeći zakon na Kosovu (presuda Ustavnog suda Kosova u predmetu br. KL 25/10 od 4. februara 2010. godine, stav 55). Veće kao kosovski sud smatra sebe vezanim tom odlukom (čl. 112.1 Ustava Kosova).

Pravo uspostavljeno na osnovu ovlašćenja Ujedinjenih nacija

Tim pravom KPA je valjano dato ovlašćenje da zastupa društvena preduzeća sa Kosova.

Glavom VII Povelje Ujedinjenih nacija Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija dato je ovlašćenje da preduzima mere radi očuvanja mira. Te mere su pravosnažne i izvršne za svakog bez obzira da li je reč o članici Ujedinjenih nacija ili ne, dakle i za Kosovo. Na osnovu ovlašćenja iz Glave VII, Savet bezbednosti je dana 10. juna 1999. godine usvojio Rezoluciju 1244, kojom je Kosovo stavljeno pod privremenu upravu Ujedinjenih nacija (UNMIK). UNMIK je zatim počeo da upravlja Kosovom putem brojnih uredaba, između ostalih putem Uredbe 2002/12 od 13. juna 2002. godine „O ustanovljavanju Kosovske povereničke agencije“, kojom se KPA daju ovlašćenje i odgovornost da upravlja javnim i društvenim preduzećima na Kosovu. To podrazumeva ovlašćenje da zastupa ta preduzeća.

Dana 17. februara 2008. godine Skupština Kosova proglasila je nezavisnost Kosova. Taj čin nije imao nikakav uticaj na pravosnažnost i primenjivost prava zasnovanog na ovlašćenju Ujedinjenih nacija. To pravo ne zavisi od toga da li je prihvaćeno od strane onoga kome je namenjeno. Sve zemlje, uključujući i zemlje čija nezavisnost nikad nije osporavana, podležu pravu Ujedinjenih nacija. Prema tome, mišljenje Ustavnog suda Kosova da je primena prava UN u suprotnosti s navodnom nezavisnošću Kosova (br. 53 obrazloženja odluke od 4. februara 2010. godine u predmetu br. KI 25/10) je pogrešno budući da pravo UN pod Glavom VII ne zavisi od toga da li je prihvaćeno. Ovo sudsko veće u tom obimu nije vezano obrazloženjem Ustavnog suda zbog toga što je Ustavni sud Kosova konačna vlast samo za tumačenje kosovskog prava, a ne prava UN.

Međutim, primenjivost Uredbe 2002/12 od 13. juna 2002. godine je prestala, iako ta Uredba i Rezolucija Ujedinjenih nacija 1244 nemaju vremensko ograničenje.

Rezolucija 1244 ne određuje konačni status Kosova, već samo privremeni status. Ona je osmišljena kao korak u pravcu konačnog statusa. Privremena uredba sada traje 13 godina.

Međutim, i na nivou UNMIK-a, privremena uprava je završena. Umesto nastavljanja upravljanja društvenim preduzećima na Kosovu, ostao je samo povremeno izražavanje zabrinutosti i povremeno pojavljivanje pred PKVS.

Poslednji regulatorni akt UNMIK-a bila je Uredba br. 2008/34 o proglašenju Zakona o izmenama i dopunama Zakona o inspektoratu rada, kojeg je Skupština Kosova usvojila dana 14. juna 2008. godine.

Stanovništvu Kosova bio je potreban osiguran status zemlje i funkcionalna uprava i zakonodavstvo. S obzirom na nemogućnost Saveta bezbednosti da reši privremeni status Kosova i propust UNMIK-a da upravlja Kosovom (što bi zahtevalo više od izražavanja zabrinutosti i protestovanja), akti kosovskog zakonodavstva su sada važeći čak i ako su u sukobu s Uredbama UN koje je ranije doneo UNMIK.

Prema tome, veće je mišljenja da je Kosovska poverenička agencija (KAP) zamenjena Kosovskom agencijom za privatizaciju (član 1 Zakona o KAP).

Iako podnosilac žalbe na raspravi održanoj dana 30. avgusta 2012. godine nije bio pravilno zastupan, ne može se doneti presuda zbog izostanka zbog toga što tužilac nije podneo zahtev za donošenje presude zbog izostanka protiv podnosioca žalbe (član 52 stavovi 1 i 2 Aneksa Zakona br. 04/L-033 o Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, u daljem tekstu: Aneks ZPK-a). Međutim, nije bilo razloga za odlaganje rasprave. Sud ne sme nastaviti s postupkom ako jedna stranka nije pravilno zastupana i ako druga stranka ne traži presudu zbog izostanka. Sud je morao da donese presudu kao da nije bilo izostanka. Žalba je morala da bude odbačena kao neprihvatljiva.

Sudske takse

Sud nije dosudio troškove tužiocu budući da predsedništvo suda do danas nije donelo pisani troškovnik kojeg je usvojio Sudski savet Kosova (čl. 57 stav 2 ZPK-a). To znači da do danas ne postoji dovoljan pravni osnov za određivanje troškova.

Pravni lek

Protiv ove presude može se izjaviti žalba žalbenom veću Posebne komore u roku od 21 dana. **Podnosilac žalbe** dostavlja žalbu i drugoj stranci i podnosi je sudskom veću, sve u roku od 21 dana. Podnosilac žalbe mora da podnese žalbenom veću dokaz da je dostavio žalbu i drugoj stranci.

Propisani rok počinje da teče u ponoć na dan kad je podnosiocu žalbe dostavljena presuda u pisanom obliku.

Žalbeno veće odbaciće žalbu kao neprihvatljivu ukoliko je podnosilac žalbe ne izjavi u propisanom roku.

Tuženi može da podnese odgovor žalbenom veću u roku od 21 dana od dana prijema žalbe, podnoseći odgovor i podnosiocu žalbe i drugoj stranci.

Podnosilac žalbe zatim ima na raspolaganju 21 dan od dana prijema odgovora na svoju žalbu da podnese žalbenom veću i dostavi drugoj stranci svoj odgovor. Druga stranka zatim ima na raspolaganju 21 dan od dana prijema odgovora podnosioca žalbe da dostavi podnosiocu žalbe i žalbenom veću svoj protivodgovor.

Alfred Graf von Keyserlingk
Predsednik veća - sudija